

Mfumo Mbadala wa Thamani Unaoana na Maadili Yako

"Kwa maana chanzo cha mabaya ya kila namna ni kupenda fedha."— 1 Timotheo 6:10

Nukuu hapo juu, inaweza kuwafanya wengine waamini kwamba kitendo cha kupenda pesa, ambacho hupelekea kila aina ya uovu ni zaidi au kidogo kwa msingi wa mtu binafsi.

Mtu anayependa pesa kupita kiasi huishia kufanya ulaghai au wizi wa kutumia silaha. Hata hivyo, utendaji wa jinsi kupenda pesa kunavyoongoza kwenye uovu ni jambo gumu na kutatanisha zaidi kuliko tendo la mtu mmoja. Zingatia kwa mfano biashara ya utumwa, kwa hili kutokea na kutokea kwa muda mrefu sana, ilihitaji mtu maalum au kikundi cha watu kuwa na mpango wa kuwafanya Waafrika kuwa watumwa kwa madhumuni pekee ya kupata faida.

Hatua inayofuata inaweza kuwa kushawishi kila mtu mwingine kwamba Waafrika hawakuwa wanadamu au wanadamu wa maana (wanadamu duni), ambayo ilithibitisha matendo mabaya yaliyofuata.

Lakini je, kila mtu anayeshiriki kwa bidii au kwa bidii katika ushindi, atapenda pesa? Au itakuwa rahisi sana kwa wale ambao hawapendi pesa, kushiriki kikamilifu kwa sababu kila mtu yuko, na hawataki kuwa mtu asiye wa kawaida ambaye anathubutu kufikiria tofauti?

Kama unavyoweza kuona wakati mwingine inapofikia athari mbaya ambayo kupenda pesa kunaweza kusababisha, hakuna mtu anayejua ni nani na nini wahusika au washiriki wanaweza kuwa. Walakini, ukweli ni kwamba pesa ni muhimu. Kwa hivyo, ni muhimu kwamba pesa tunazotumia zisaidie kuunda maisha yetu ya baadaye kuwa bora.

Karatasi hii inapendekeza mfumo mbadala wa thamani.

Pendekezo

Karatasi hii inapendekeza mfumo wa thamani unaozingatia imani sahihi au thamani ya kimaadili. Kwa hivyo, matumizi ya mfumo wa thamani unaopendekezwa, huenda kwenye utambuzi wa ulimwengu ambao unaambatana na imani iliyotajwa au thamani ya kimaadili.

Wazo huo ni jinsi gani unaweza kutumia mfumo wa thamani kufanya uovu, ikiwa kwa kutumia tu mfumo wa thamani mtumiaji alikuwa amejandikisha kwa kanuni fulani ya maadili.

Kwa hivyo, mfumo wa thamani ni nini na tunapataje kutoka kwa dhana hadi kuwa na mfumo wa thamani ambao unakubalika sana. Hebu tuanze na swali la kwanza. Mfumo wa thamani ni nini? Mfano wa hii ni pesa. Utafutaji wa haraka wa Google wa maana ya pesa unasema:

"Fedha ni mali ya kioevu inayotumika katika utatuzi wa miamala. Inafanya kazi kwa kuzingatia kukubalika kwa jumla kwa thamani yake ndani ya uchumi wa serikali na kimataifa kupitia ubadilishaji wa fedha za kigeni. Thamani ya sasa ya fedha sio lazima itoke kwenye nyenzo zinazotumika kuzalisha noti au sarafu. Badala yake, thamani inatokana na nia ya kukubaliana na thamani iliyoonyeshwa na kuitegemea kwa matumizi katika shughuli za siku zijazo. Hili ndilo jukumu la msingi la pesa: njia inayotambulika kwa ujumla ya ubadilishanaji ambayo watu na uchumi wa kimataifa wanauia kushikilia, na wako tayari kukubali kama malipo kwa miamala ya sasa au ya baadaye."[†]

Sasa kwa kuwa tuna uelewa wa aina fulani ya mfumo wa thamani, sasa tunaweza kushughulikia swali la pili.

Tunapataje kutoka kwa dhana hadi kuwa na mfumo wa thamani ambao unakubalika sana. Ikiwa mfumo wa thamani unahitaji kukubaliwa na watu wengi basi inaweza kusaidia ikiwa mwanzoni utaungwa mkono kwa kiwango fulani na kitu cha thamani. Basi kitu cha thamani kinaweza kuwa chochote ambacho kinajulikana kihistoria kuwa na thamani. Walakini, inahitaji kuwa mali ambayo ni kioevu sana au mchanganyiko wa kioevu sana na sio mali ya kioevu.

Linapokuja suala la ukwasi inajulikana kwa ujumla kuwa pesa ndio mali ya kioevu zaidi[‡].

* How Money Works, Positive Money is a company limited, <https://positivemoney.org/how-money-works/>

[†]Money, The Investopedia Team,

<https://www.investopedia.com/terms/m/money.asp#:~:text=Money%20is%20a%20liquid%20asset,produce%20the%20note%20or%20coin>

[‡] Liquidity, Investopedia,

<https://www.investopedia.com/terms/l/liquidity.asp#:~:text=Cash%20is%20universally%20considered%20the,collectibles%2C%20are%20all%20relatively%20illiquid>

Kwa hivyo tunawezaje kuwa na mfumo tofauti wa thamani, ikiwa unaungwa mkono na mfumo wa thamani uliopo? Kwa wakati huu inafaa kukumbuka kuwa mali ya kioevu inapendekezwa tu kurudisha kwa muda au kiasi mfumo mpya wa thamani. Lakini hiyo kando hatua zingine zinaweza kuchukuliwa kuweka mbali mfumo mpya wa thamani kutoka kwa mifumo iliyopo ya thamani. Kwa mfano, ikiwa pesa imechaguliwa kama rasilimali ya kioevu, basi sarafu ambazo ziko mbali na sarafu za msingi za kawaida zinaweza kuchaguliwa. Vigezo vya ziada vinavyoweza kutumika vitakuwa kuchagua sarafu za uchumi ambazo bado hazijafikia uwezo wake kamili, nchi ambazo sarafu yake ina uwezo wa kuongezeka kwa thamani, na hii inaweza kutumiwa mtaji. Hii kwa mfano itakuwa kiuchumi kama vile Nigeria, Urusi, China, Peru, India, Iran na Korea Kaskazini.

Kuhitimisha, ni kweli kwamba kuunda mfumo mpya wa thamani ni juhudi kubwa, ndiyo maana inafaa kumalizia na nukuu hii ya Harriet Tubman: "Daima kumbuka, una ndani yako nguvu, subira, na shauku ya kufikia nyota ili kubadilisha ulimwengu."[§]

§ 30 "Dream Big" Quotes That Will Motivate You Right Now, Reader's Digest, <https://www.rd.com/list/dream-big-quotes/>